

בס"ד. יום ב' דראש השנה, ה'תשל"א

(הנחה בלתי מוגה)

זה¹ היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון², וידועים הדיוקים בזה³, הלא בכ"ה באלול נברא העולם⁴, וראש השנה הוא יום ו' לבריאת העולם, יום ברוא אדם הראשון⁵, ולמה נקרא תחלת מעשיך. ועוד, הרי בסיום מאמר זה גופא (שתקנו אנשי כנסת הגדולה) אומרים זכרון ליום ראשון, היינו, שהוא רק זכרון ליום ראשון (שהמכוון ביום ראשון כאן הוא לא רק לר"ה כמו שהי' בפעם הראשונה, אלא ליום ראשון ממש), יום ראשון של מע"ב, וא"כ איך אומרים שהוא תחלת מעשיך, דלכאורה, לאו רישא סיפא ולאו סיפא רישא.

(**והנה** לכאורה הי' אפשר לבאר שיום ברוא אדה"ר נקרא תחלת מעשיך, לפי שהאדם הוא תכלית הבריאה⁶. ובהקדים מ"ש בזהר בראשית⁶, ר"ש קם ואמר מסתכל הוינא דכד בעא קב"ה למברי אדם אזדעזעו כל עלאין ותתאין, ומבאר אמור"ר⁷, שזהו מפני שאדם אינו פרט א' כמו שארי הנבראים, אלא הוא כולל כל הנבראים והנמצאים בתוכו, כי נברא מכולם כו', כי נשמתו היא מלמעלה שכוללת כל העליונים, וגופו מלמטה שכולל כל התחתונים, ולכן אזדעזעו כל עלאין ותתאין כו'. ובפרטיות יותר, דהנה ידוע שבריאת האדם היתה באופן שתחילה נברא הגוף כמו דומם, וכמ"ש⁸ גלמי ראו עיניך, ואח"כ ניתנה בו נשמה, משא"כ שאר בע"ח, שגופם נברא לכתחילה עם נפשם, וכפי שמבאר אדמו"ר הזקן בתו"א⁹ ד"ה להביין הטעם שנשתנה יצירת גוף האדם משאר כל הנבראים, שזהו לפי שהאדם צריך להעלות הניצוצות שנפלו בדצ"ח ע"י

(5) ראה בחיי בראשית א, ג. חדא"ג מהרש"א ר"ה שם.

(6) לד, ב.

(7) לקוטי לוי"צ לזהר שם (ע' ח). וראה

תפארת לוי יצחק ח"א ע' כח ואילך.

(8) תהלים קלט, טז. וראה סנהדרין לח,

סע"א.

(9) בראשית ג, ד ואילך. וראה גם תו"ח

שם (יח, ד ואילך).

(1) מאמר זה הוא המשך למאמר שלפניו — ד"ה כי המצוה הזאת דש"פ נצו"י תשל (וראה הנסמן שם — תו"מ חס"א ע' 217 הערה 1).

(2) תפלת מוסף דר"ה — מר"ה כז, א.

(3) ראה לקו"ת נצבים מז, ג. וראה גם ד"ה

זה תשמ"א, תשמ"ב (תו"מ סה"מ תשרי ע'

כט. ע' מא). וש"נ.

(4) ויק"ר רפכ"ט.

שנטפלים לצרכיו כו', ולכן נתלבשה נשמת האדם בגוף שמבחי' דומם, היותר תחתון מכולם, כדי שיעלה אותו, וממילא יתעלה גם הצומח שהוא למעלה מהדומם וכו'. וכמבואר בכתבי האריז"ל¹⁰ עה"פ¹¹ כי לא על הלחם לבדו יחי' האדם כי על כל מוצא פי הוי' יחי' האדם, דאע"פ שגם בהאדם ישנו מוצא פי הוי', אעפ"כ זקוק האדם ללחם, שכולל כל צרכי האדם¹², ממין הדומם, צומח וחי, ועד שכולל גם מין המדבר, שהם משמשים לישראל, דכל העולם כולו לא נברא אלא לצוות לזה¹³, והאדם צריך לברר הניצוצין קדישין שישנם בכל הדברים האלו, לזככם ולהעלותם. וזהו גם מה שפי' הבעש"ט¹⁴ במארו"ל¹⁵ התורה חסה על ממונם של ישראל, דכיון שזהו ממונם של ישראל, היינו, שיש בזה ניצוצות השייכים לאיש הישראלי שצריך לבררם, לכן חסה התורה עליהם, היינו, שהתורה ריחמה (חסה מלשון רחמנות) על הניצוצות שצריך לבררם. וכאשר האדם מברר ומזכך ומעלה את הניצוצות של כל הבריאה, אזי פועל שלימות הבריאה, ועד שפועל גם שלימות בהבורא כביכול, שמשלים את הכוונה דדירה בתחתונים¹⁶, ועד שפועל גם בבחי' שלמעלה מבחי' בורא, שהרי על כוונה זו נאמר שנתאווה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים, וידוע מאמר רבינו הזקן¹⁷ אויף אַ תאווה איז קיין קשיא, שזהו"ע למעלה מן הטעם, ועד שמגיע בבחי' תענוג העליון, שזהו למעלה גם מבחי' רצון, שהרי רצון הוא תנועה של מרוצה וגילוי, משא"כ תענוג הוא בעצמותו ממש (ולכן בחי' התענוג מתכסה ומתעלם דוקא בחכמה, ולא בבנינה, וכפי שיתבאר לקמן¹⁸). ומזה מובן, שכאשר פועלים ענין התענוג למעלה, פועלים עי"ז שלימות בעצמותו כביכול, וכמו באדם למטה, ששמועה טובה תדשן עצם¹⁹, שע"י התענוג ניתוסף בעצם המתענג. ועי"ז שהאדם פועל שלימות בהבריאה, ועד שפועל שלימות בעצמותו ית', נעשה עלי' גם בהאדם, ובשביל זה היתה ירידת הנשמה למטה, שהרי הנשמה היא

(15) ר"ה כז, א. וש"נ.

(16) ראה תנחומא בחוקותי ג. נשא טז. ב"ר ספ"ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפל"ו. ובכ"מ.

(17) אוה"ת בלק ע' תתקצו. המשך תרס"ו ס"ע ז [ע' יא]. סה"מ תש"ב ע' 34. לקו"ש ח"ו ע' 21. ועוד.

(18) ס"ד.

(19) משלי טו, ל. וראה גיטין נו, ב.

(10) לקוטי תורה להאריז"ל עקב ח, ג. וראה גם כש"ט סקצ"ד. לקו"ת צו יג, סע"ב ואילך. ובכ"מ.

(11) עקב שם.

(12) ראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בסה"מ תשי"ח ע' 133.

(13) ברכות ו, סע"ב. וש"נ.

(14) כש"ט סימן ריח. צוואת הריב"ש

סימן קט.

חלק אלקה ממעל ממש²⁰, או כהלשון באגה"ת²¹ שהיא חלק משם הוי' ב"ה, וירדה למטה, בכדי לברר את העולם ולהשלים את הכוונה לעשות את כל העולם דירה לו ית', כי עי"ז שמשלים כוונה זו, נעשה עלי' בהאדם עצמו. וזהו מ"ש בזהר כד בעא קב"ה למברי אדם אזדעזעו עלאין ותתאין, לפי שכל מציאותם של העליונים והתחתונים כלולה בהאדם ותלוי' בו, ושעל ידו הוא הבירור שלהם כו'. אבל באמת, אין זה מספיק לבאר הטעם שיום ברוא אדה"ר נקרא תחלת מעשיך, כי האדם רק מברר ומזכך את עניני הבריאה ועד שמעלה אותם, אבל אינו פועל את עצם מציאותם, וכמובן גם מלשון הזהר אזדעזעו עלאין ותתאין, שהמציאות של עלאין ותתאין היתה כבר מקודם לכן, וא"כ אינו מובן אומר על יום בריאת אדה"ר, זה היום תחלת מעשיך.

והנה לכאורה הי' אפשר לבאר הטעם שיום ברוא אדה"ר נקרא תחלת מעשיך, שזהו מצד הענין דסוף מעשה עלה במחשבה תחלה²², והיינו, שאע"פ שנברא לבסוף, מ"מ, במחשבה הרי הוא תחלה, תחלת מעשיך. אבל באמת אי אפשר לומר כן, שהרי ממאמר זה גופא מובן להיפך, שרק במחשבה הוא תחלה, אבל במעשה הוא בסוף, וכמ"ש²³ אחר וקדם צרתני, שהוא קדם למע"ב ואחור למע"ב, והיינו, שקדימתו למע"ב היא רק בכוונה ובמחשבה, אבל במעשה בפועל הוא אחור למע"ב, שנברא לבסוף, ואילו מ"ש כאן שיום ברוא אדה"ר נקרא תחלת מעשיך פירושו שהוא תחלה (גם) במעשה.

ג) ולהביין זה יש להקדים תחילה²⁴ מ"ש בישעי²⁵ הוי' אלקי אתה ארוממך אודה שמך כי עשית פלא עצות מרחוק אמונה אומן, ואיתא בזהר²⁶ הוי' רזא עילאה שירותא דנקודה עלאה סתימאה כו', והיינו, שבג' תיבות הוי' אלקי אתה נכלל כללות ההשתלשלות מחכמה עד מלכות. דהנה, הוי' הוא בחי' חכמה²⁷. אלקי הוא בחי' בינה, שנק' אלקים חיים²⁸ [ומש"נ כאן אלקי, ולא אלקים חיים, הרי זה לפי שהכוונה

(20) תניא רפ"ב.	(25) כה, א.
(21) פ"ד.	(26) ח"ג קצג, ב.
(22) פיוט "לכה דודי".	(27) ע"פ משלי ג, יט. וראה עץ חיים שער
(23) תהלים קלט, ה. וראה ב"ר רפ"ח.	הכללים פ"ב.
לקוט שמעוני עה"פ (רמו תתפז).	(28) ואתחנן ה, כג. ירמ"י י, י. ראה זח"ב
(24) בהבא לקמן — ראה המשך תער"ב	סח, ב ובהגהות הרח"ו שם. אוה"ת יתרו ס"ע
פקפ"ד (ח"א ע' שעה [ח"ב ע' תקטן] ואילך).	תשצח ואילך.
ביאורה"ז להצ"צ ח"א ע' תקיג ואילך.	

כאן היא על בחי' התבונה, מקור המדות]. ואתה הוא בחי' חסד²⁹, וכמ"ש³⁰ אתה כהן לעולם, והכוונה כאן לבחי' חסד כפי שנמשך בגילוי במלכות, וכסיום הפסוק על דברתי מלכי צדק. וממלכות נמשך אח"כ גם לעולמות ביי"ע, ועד לעוה"ז התחתון שאין תחתון למטה הימנו. ועז"נ (הוי' אלקי אתה) ארוממך, ובהקדים פירוש רבינו הזקן³¹ ע"פ³² ארוממך אלקי המלך, שיש בזה שני פירושים, שלכאורה הם הפכיים, אבל באמת הם תלויים זב"ז ונמשכים זמ"ז. פירוש הא' בארוממך הוא, להגבי' ולרומם את כללות סדר ההשתלשלות מלמטה למעלה, והיינו, לרומם את בחי' החכמה (הוי') לבחי' הכתר, ויתירה מזה, דכיון שבחי' הוי' הוא נקודה עלאה סתימא (כלשון הזהר³⁶), שהו"ע חכמה סתימא, הרי הרוממות וההעלאה דבחי' זו היא לבחי' פנימיות הכתר (עתיק). ועי"ז באים לפירוש הב' בארוממך, מלמעלה למטה, היינו, להמשיך בחי' הרוממות דכתר בכל סדר ההשתלשלות דהוי' אלקי אתה, עד לבחי' המלכות, שעל ידה יומשך גם למטה בבי"ע. וזהו שאומר אח"כ אודה שמך, שע"י ההודאה שמבטל את מציאותו כו', ממשיך בחי' זו³³ בשמך, דקאי על בחי' המלכות שנק' שם (כמו השם שאינו נוגע לעצמו והוא רק בשביל הזולת)³⁴, שזהו כפי שהמלכות נמשכת בבי"ע, והו"ע המשכת בחי' עתיק עד למטה.

ד) **וזהו** גם מה שממשיך בכתוב, כי עשית פלא. והענין בזה³⁵, דהנה נת"ל³⁶ שפלא הוא אותיות אלף, אלא שהוא למעלה מאלף, דענין האלף קאי על בחי' חכמה, כמארו"ל³⁷ אלף בית אלף בינה, שזהו מה שהחכמה מלמדת את הבינה, וכמשנת"ל שלא זו בלבד שחכמה ממשיכה את הנקודה שבה פועלת הבינה ענין ההרחבה, אלא עוד זאת, שחכמה פועלת בבינה ענין חדש שבינה מצד עצמה אינה שייכת לזה, שזהו"ע הביטול (שלמעלה גם מהענין דנקודה בהיכלא), שהוא היפך ענין הבינה מצד עצמה שענינה הוא התרחבות כו'. וכן הוא גם בעבודה, שנה"א פועלת בנה"ב ענין הביטול במציאות, שנה"ב מצ"ע אינה שייכת

העלאה, וכאן הכוונה על ההמשכה כו'.

(34) ראה סה"מ עטר"ת ע' שכו.

(35) בהבא לקמן — ראה המשך תער"ב פקצ"ב (ח"א ע' שצא [ח"ב ע' תקלח] ואילך).

(36) ד"ה כי המצוה הזאת דש"פ נצו"י תשל"ל פ"ב (תו"מ חס"א ע' 219).

(37) שבת קד, א.

(29) זח"ג שם ובהגהות הרח"ו שם.

(30) תהלים קי, ד (הובא בזהר שם).

(31) תו"א מקץ מ, ג. מא, סע"א ואילך.

(32) תהלים קמה, א.

(33) ראה המשך תער"ב פקפ"ו (ח"א ע' עטט [ח"ב ע' תקכב]): כי הודאה הוא בבחי'

עצמות כו', רק שבכ"מ הודאה היא בבחי'

לזה. וכ"ז הו"ע אלף. אבל פלא הוא למעלה מאלף, כי פלא הוא מלשון מופלא ומובדל, וכמו שפירש רש"י עה"פ³⁸ לא נפלאות היא, לא מכוסה היא, וכמו במופלא ממך אל תדרוש³⁹, ופירש"י במובדל ומופרש ממך, וע"ד ולמכסה עתיק⁴⁰, דברים שכסה עתיק יומין, והיינו, שפלא קאי על בחי' עתיק, שלמעלה גם מבחי' הרצון, כי⁴¹, רצון הוא מלשון מרוצה, שהוא בגדר גילוי, משא"כ בחי' עתיק, שהו"ע התענוג, הרי זה בו בעצמו, וכאשר נמשך מבחי' התענוג, אזי נפעל שינוי בכל הענינים, מבחי' החכמה ועד לעצם שברגל כו', וכמ"ש¹⁹ שמועה טובה תדשן עצם. והנה, בחי' פלא דעתיק נמשך בבחי' חכמה, שזהו מה שפלא אותיות אלף, וכדאיתא בזהר שם²⁶ בפירוש כי עשית פלא, שבחי' פלא הוא כיסוי ולבוש לנהורא סתימאה כו' (שזהו האור דבחי' עתיק), והרי ענין הכיסוי הוא מעין הדבר שנתכסה בו, והיינו, שהתענוג עצמו נעשה בבחי' חכמה⁴², אלא שאז התענוג הוא בכיסוי, שלא ניכר ממה הוא התענוג. ואין זה כמו בבינה, שהתענוג הוא בהתרחבות והתגלות, אבל אין זה אלא שבחי' התענוג נתגלה בבינה, ולא שהתענוג עצמו נעשה בינה, שהרי בחי' בינה ענינה התרחבות והתפשטות, ואילו בחי' התענוג הו"ע עצמי שבא בהבדלה כו', ולכן אי אפשר שהתענוג עצמו יהי' בינה, ורק בחי' החכמה, להיותה כח עצמי, נמשך בה בחי' התענוג באופן שהתענוג עצמו נעשה בבחי' חכמה, ולכן דוקא בחי' החכמה היא כיסוי לבחי' עתיק. ועפ"ז מובן שאין זה בסתירה להמבואר בכ"מ⁴³ שהתגלות עתיק הוא בבינה דוקא, כי, מה שבא בבינה הוא רק התגלות עתיק, אבל אין זה עתיק עצמו, משא"כ בחכמה, עם היות שהתענוג בא בכיסוי, מ"מ, הרי זה באופן שהתענוג עצמו נעשה חכמה, והיינו מפני שבשרשם ענינים אחד, שהרי פנימיות אבא הוא פנימיות עתיק⁴⁴.

ועפ"ז יובן גם החידוש בהמוצע דכתור בין אוא"ס המאציל אל הנאצלים לגבי הממוצע דאצילות בין האוא"ס אל הנבראים⁴⁵. ובהקדים, דהנה מבואר בסידור⁴⁶ שכאשר ישנם ב' דרגות שהם באין ערוך

38) נצבים ל, יא. ובכ"מ.
 39) חגיגה יג, א.
 40) ישעי' כג, יח. פסחים קיט, א.
 41) ראה המשך תער"ב פר"ב (ח"א ע' תט [ח"ב ע' תקסב]).
 42) ראה שם פר"ג (ח"א ע' תיא [ח"ב ע' ואלך]).
 43) עם דא"ח — שער התקיעות (רמד, ד [שנח, ב] ואלך).
 44) ראה זח"ג קעח, ב. תו"א ר"פ לך לך.

זל"ז (וכמו רב ותלמיד שאינם בערך זל"ז), צריך להיות ממוצע ביניהם. וכן הוא בהתהוות העולמות, דכיון שאין ערוך נברא לבורא, צ"ל ממוצע ביניהם, שזהו"ע עולם האצילות. אלא שהממוצע דאצילות הוא רק בשביל שתהי' התהוות עולמות בי"ע, והיינו, דכיון שאצילות הוא בסדר השתלשלות, לכן נתהווה על ידו עולמות שהם באי"ע. אבל הממוצע דכתור הוא לא רק כדי שתהי' התהוות הנאצלים, אלא גם כדי שיהי' חיבור ושייכות לנאצלים עם העצמות, והיינו לפי שבחי' הכתר הוא למעלה מסדר השתלשלות לגמרי, שזהו בחי' עתיק, שזהו"ע התענוג שהוא בעצמותו, ולא באופן של מרוצה (כנ"ל ס"ב), ולכן נעשה על ידו (לא רק התהוות מציאות המקבל, אלא גם) קישור וחיבור המקבל אל המשפיע, והיינו לפי שבחי' התענוג נתכסה בחכמה דוקא, שזהו מה שהחכמה עצמה נעשית בחי' תענוג, כנ"ל.

ועז"נ כי עשית פלא, שהם ב' ענינים הפכיים, כי, עשית הוא כח המעשה, שהוא כח היותר תחתון בכחות פנימיים, ועאכו"כ שהוא למטה מכחות מקיפים, ופלא הוא למעלה מבחי' אלף, שזהו בחי' עתיק (כנ"ל). וזהו החידוש במ"ש עשית פלא, שגם בחי' פלא, בחי' עתיק, נמשך למטה עד לבחי' עשי' (עשית).

(ה) **ולאח"ז** ממשיך בכתוב⁴⁷, כי שמת מעיר לגל וגו'. והענין בזה⁴⁸, דהנה, עיר הוא בחי' מלכות דנוגה, ומעיר אותיות מיער⁴⁹, והו"ע יכרסמנה חזיר מיער⁵⁰. ומ"ש שמת מעיר לגל, הו"ע ביטול בחי' מלכות דנוגה. וע"ד שמבאר אדמו"ר מהר"ש⁵¹ ע"פ⁵² אכלתי יערי עם דבשי, שיער הוא עולם המלאכים, שמהם אפשר להיות יניקת החיצונים, וצריכים לבטל ענין זה כו'. וע"פ מ"ש⁵³ אמלאה החרבה, לא נתמלאה צור כו'⁵⁴, הרי מובן שכן הוא גם להיפך, שע"י חורבנה של צור (שזהו"ע שמת מעיר לגל, ביטול קליפת נוגה), נעשה מילוי הקדושה כו'. והנה, בכדי שתבטל קליפת נוגה לגמרי, יש צורך בהמשכת אור חדש מעצמות אוא"ס ב"ה. וזהו שהפסוק כי שמת מעיר לגל בא בהמשך למ"ש הוי' אלקי אתה ארוממך וגו', שהו"ע המשכת גילוי אור חדש מעצמות א"ס,

(51) המשך מים רבים תרלו פרק פד.

(52) שה"ש ה, א.

(53) יחזקאל כו, ב.

(54) ראה מגילה ו, סע"א ובפרש"י. פרש"י

תולדות כה, כג.

(47) ישע"י כה, ב.

(48) בהבא לקמן — ראה המשך תער"ב

פקפ"ה (ח"א ע' שעו [ח"ב ע' תקיח] ואילך).

(49) בחי' וישלח לו, לט.

(50) תהלים פ, יד.

שעי"ז נמשך מבחי' הרוממות דבחי' פנימיות הכתר בכל סדר ההשתלשלות עד למטה (כנ"ל בארוכה), ועי"ז מתבטלת מציאות הקליפה לגמרי. וזהו שנבואה זו נאמרה ע"י ישעי' דוקא, כי ענינו של ישעי' הוא שנבא על נחמת הגאולה, וכמרומו בשמו שנק' ישעי' מלשון ישועה⁵⁵, ולכן אמר נבואה זו, שתוכנה המשכת גילוי אור חדש מעצמות אוא"ס, שע"ז תתבטל מציאות הקליפה, שכל זה יקויים בגאולה העתידה.

(ו) **והנה** כל האמור לעיל שייך לר"ה, שהרי ידוע שבר"ה חוזרים כל הדברים למקורם ועד לעצמותם, ואז נמשך אור חדש שלא הי' מעולם (כמבואר באגה"ק⁵⁶) מרוממות והתנשאות עצמית דבחי' המלכות בכל פרטי המדריגות שבסדר השתלשלות (הוי' אלקי אתה גו'), וכמבואר בסידור⁵⁷ שע"י תק"ש נמשך מהעצם של עצמות בהעצם של כל הבחי' שבסדר השתלשלות, בהעצם של חכמה ובינה וכל שאר הספירות עד למלכות, ועד למטה מטה, ועי"ז נעשים כל הדברים מציאות חדשה, כיון שנמשך בהם ענין התענוג, שפועל שלא יהי' רפיון ידים כו'. ועי"ז נעשה גם ביטול מציאות הקליפה (כי שמת מעיר לגל גו'), שזהו מה שאומרים⁵⁸ והרשעה כולה בעשן תכלה כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ.

(ז) **והנה** המשכת אור חדש הנ"ל בכל ר"ה נעשית ע"י עבודת האדם, שזהו כללות הענין דתקיעת שופר, כי, קול השופר הוא קול פשוט שמגיע בפשיטות העצמות. ובהקדים תורת הרב המגיד⁵⁹ עה"פ⁶⁰ הי' צילך על יד ימינך, כי הצל בא ברוב אור השמש, ואם אין השמש זורחת, ליכא צל, כן מחמת רוב בהירות התענוג בא אור מקיף, ולפי התעוררות לתתא כן התעוררות לעילא, והוי כמו הצל, כי הצל מתנענע כמו תנועות האדם, וכל התעוררות דלעילא ע"י אהבה לבנים, וזהו על יד ימינך, והוא ע"ד אברהם אוהבי⁶¹. ומזה מובן, שכדי לפעול שיומשך בכל סדר ההשתלשלות מפשיטות העצמות, יש צורך בעבודת האדם שנמשכת מפשיטות הנפש. וזהו ענין קול השופר, שהוא קול פשוט, וכידוע מאמר הבעש"ט⁶² בענין קול שופר, שהוא קול פשוט, שישנו תמיד

(55) ראה פרש"י ומצו"ד ישעי' מט, א. (59) אור תורה סימן רסד (פ, ג [ס"ע שכז ואילך]).

(56) סימן יד. (60) תהלים קכא, ה.

(57) עם דא"ח — שער התקיעות (רמו ח. (61) ישעי' מא, ח.

(58) נוסח התפלה דר"ה ויוהכ"פ. (62) ראה המשך וככה תרל"ז פ"ע (סה"מ תרל"ז ח"ב ע' תקסז).

בשלימות בכאו"א מישראל בשוה, מראשיכם שבטיכם עד חוטב עציך ושואב מימין⁶³, ובא מפשיטות הנפש, שמגעת בפשיטות העצמות, וכפי שמבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר בכ"מ⁶⁴, ובפרט עה"פ⁶⁵ אתם נצבים היום כולכם⁶⁵, שהפשיטות דישראל מגעת בפשיטות העצמות. ולכן, לאחר שלימות העבודה דחודש אלול, ימי הסליחות, ערב ר"ה, ליל ר"ה, יום ר"ה, וההכנה לתקיעות, יש צורך בענין דקול שופר דוקא, להיותו קול פשוט שנמשך מפשיטות הנפש, ומגיע בפשיטות העצמות, ופועל שמשם יומשך בכל סדר ההשתלשלות, הוי' אלקי אתה גו', ועד שפועל הענין דשמת מעיר לגל, כנ"ל.

(ח) **וזהו** שאומרים בר"ה זה היום תחלת מעשיך, אף שבכ"ה באלול נברא העולם, ואילו ר"ה הוא יום ברוא אדה"ר, כי, חידוש בריאת העולם בכל שנה ושנה נעשה ע"י עבודת האדם, שלא זו בלבד שפועל שלימות בהבריאה, אלא עוד זאת, שפועל התחדשות הבריאה באופן שנעשית מציאות חדשה ממש, ע"י המשכת בחי' התענוג כו'. וכללות הענין בזה, שלאחרי התהוות הבריאה בפעם הראשונה, הנה התחדשות הבריאה בכל שנה ושנה תלוי' בעבודת התחתונים, וכפי שהי' אצל אדה"ר, שכל מציאות העולמות היתה תלוי' בעבודתו, שהרי מיד לאחרי שנברא כתיב⁶⁶ ויניחחו בגן עדן לעבדה ולשמרה, והיינו, שגם בגן עדן מקדם, קודם החטא, הי' צריך לפעול עלי' בעולם כו', שזהו מה שאמר לכל הנבראים בואו נשתחוה ונכרעה וגו'⁶⁷, ולכן בכל יום ששי בשבוע אומרים המזמור⁶⁸ הוי' מלך גאות לבש⁶⁹. וענין זה מתחדש בכל ר"ה, יום ברוא אדה"ר, ע"י עבודת האדם בקול השופר, שע"ז ממשיך מבחי' פנימיות הכתר כו', ופועל שהקב"ה מקבל בקשת בני' מלוך על העולם כולו בכבודך⁵⁸, לאחרי שמקבל את ההכתרה שנעשית ע"י בניו שריו ועבדיו, שמקיימים בקשתו שתמליכוני עליכם⁷⁰, ועי"ז גם מלך על כל הארץ, ובאופן שמלכותו בכל משלה⁷¹, לא רק ממשלה שהיא בהכרח, אלא גם מלוכה שהיא ברצון⁷², כפי שיהי' בגאולה העתידה לבוא ע"י משיח, שיבנה מקדש במקומו [ולהעיר, שענין זה שייך לבריאת אדה"ר בר"ה,

(63) ר"פ נצבים. (64) ראה ספר השיחות תש"ז ע' 110. ע' (65) ראה ספר השיחות שם ע' 150 ואילך. (66) בראשית ב, טו. (67) תהלים צה, ו. וראה פרקי דר"א פי"א. ואילך. (68) תהלים צג, א. וראה פרקי דר"א שם. (69) תמיד בסופה. (70) ר"ה טז, סע"א. וש"נ. (71) תהלים קג, יט. (72) ראה לקר"ת דרושים לר"ה נו, ב.

שנברא מעפר שבקרקע המשכן שתחת המזבח⁷³] ויקבץ נדחי ישראל, ויתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד (כמ"ש ברמב"ם⁷⁴), ביחד עם ישראל, היינו, לא בהכרח, אלא ברצון דוקא. ויקויים גם היעוד כי שמתי מעיר לגל גו', כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ, ומחורבנה של צור נבנית ירושלים, שזהו ג"כ ענין ר"ה, בנין המלכות⁷⁵. וענין זה נעשה עי"ז שכל אחד מישראל בונה בחי' ירושלים שבו, שהו"ע יראה שלם⁷⁶, ועי"ז זוכים לבנין ירושלים כפשוטה, בגאולה הכללית, בביאת משיח צדקנו.

73) ראה רמב"ם הל' ביהב"ח פ"ב ה"ב ובכס"מ שם. רע"מ בזח"ג פג, א. תו"ח בראשית לב, סע"א. אוה"ת שלח ע' תקלה.

74) הל' מלכים ספי"א.

75) ראה פרי עץ חיים שער ר"ה פ"א ואילך. שער הכוונות שם. וראה לקו"ת נצבים נא, ב. דרושים לר"ה שם. ובכ"מ.

76) ראה תוד"ה הר — תענית טז, א (מב"ר פנ"ו, יו"ד). לקו"ת דרושים לר"ה ס, ב. ובכ"מ.